

Lid til at overlægge, hvad der under de givne Omstændigheder er hensigtsmæssigt. Jeg troer, at den tredje Behandling er mere end en Formsig, hvilket ogsaa er blevet paaberaabt, at den skulde være.

Jeg troer virkelig, at 3die Behandling er foreskrevet for at give Lid til Overlæg, og for at man kan have Anledning og Leilighed til at forandre sin Anskuelse efter de forandrede Omstændigheder. Jeg troer saaledes heller ikke, at man kan sige, at det Arbejde, den Kamp og den Møde, der er gaaet isorveien, er spildt; jeg troer netop, at vi ved dette Arbejde, denne Kamp og denne Møde have vundet en bedre Tilstand, hvori vi kunne bevæge os med større Frihed. Den samme ærede Landstingsmand yttrede, at ved at sige Nei vilde vi blive fastede tilbage i en Tilstand, hvis Conseqventser og Følger det virkelig vilde være meget vanskeligt at overskue og for hvilke man hidtil havde veget tilbage ved at paatage sig Ansvar for. Han er forsaavidt enig med mig dert, at vi ikke kunne overskue Conseqventserne; men vi anvende Sætningen paa forskjellig Maade. Jeg troer nemlig, at, naar vi ikke kunne overskue Conseqventserne, saa er det bedst at holde paa hvad vi have. Der er talt om Følgeskuffer. Jeg troer rigtignok ikke, at man med Føle kan paaberaabe sig saadanne; thi for det Første er det meget vanskeligt at vide, hvad der er Følgeskuffer, og for det Andet viste sig disse Følgeskuffer, hvis de virkelig have viist sig, under ganske andre Omstændigheder; thi dengang forelaae Udkastet ikke Offentligheden.

Der er talt om, at Folket ønsker No, men det kommer an paa, om Folket ønsker No for enhver Priis. Dette Argument vilde i sine Conseqventser ogsaa hyde os at sige Ja, naar det Spørgsmaal foreligger, om Udkastet skal træde i Kraft; thi ellers kommer der dog ingen Ende paa Sagen. Jeg veed ikke, om de ærede Herrer, der have udtalt sig i denne Retning, vilde drive Conseqventsen saa vidt, og hvoraf vide de Herrer, at der saa vil komme No, og at der ikke vil komme det Modsatte? Det Udkast, som foreligger, synes virkelig at indeholde Spiren til det Modsatte; Udkastet synes at true med, at der let vil komme Rivninger imellem de forskjellige

lovgivende Forsamlinger, Rigsraadet og Rigsdagen navnlig. Jeg troer, at det er en meget tvivlsom No, som bebudes ved Udkastet.

Jeg skal blot endnu til Slutning tilføie et Par Ord om min personlige Stilling. Det er nu paa tredje Aar, siden jeg har været Medlem af Rigsdagen. Jeg har ikke været med at votere ved denne Sags tidligere Behandlinger. Jeg har ikke været med, da Forordningen af 26de Juli 1854 forelaae. Jeg er saaledes uafhængig af ethvert Præcedens; men jeg skal dog gjerne give den ærede Taler Ret, der har yttret, at vi maatte see bort fra det Subjective og tage Sagen, som den foresligger. Jeg skulde ogsaa meget gjerne underordne det Subjective for det Objective, men jeg antager rigtignok ikke, at hvad der fra det objective Standpunkt er ansørt, er — det forekommer idetmindste ikke mig — ganske holdbart, og derfor troer jeg at maatte stemme, som jeg nu har bebudet.

Knuth: Den ærede Landstingsmand, der nu satte sig, meente, at Forventningerne efter Minister-Forandringen være blevne større, og under hele den nærværende Situation ikke lidet være vorede. Jeg troer, at vi derved let maae frygte for, at disse Forventninger kunne føre os til, at vi nu ikke engang ville modtage det Bedre, uagtet vi ved at gaae tilbage i vor Grundring ville komme til et Punkt, da vi være beredte til at modtage noget meget Slettere. Jeg troer, at det virkelig, hvis vi for meget hengave os til saadanne Forventninger, vilde komme dertil, at vi faae bort fra de faste og uroffkelige Grændser, indenfor hvilke enhver Regjering, der skulde overtage Styrelsen under de Forhold, under hvilke den nærværende Regjering tiltraadte den, nødvendigviis maatte udarbejde sit Forfatningsudkast. At der er saadanne faste og uroffkelige Grændser, der nødvendigviis maae bevirke, at ingen Fællesforfatning kan ganske tilfredsstillende de Ønsker, der i en stor Kredse af Landet næres, og at det er vor Pligt, naar vi dengang erklærede os beredte til at gaae ind paa et eventuelt Fællesforfatningsudkast, da ikke at glemme disse Grændser, disse faste uroffkelige Forudsætninger, under hvilke vi vidste, at Regjeringer maatte